

LUND UNIVERSITY

Fem i tolv - kan konstmusiken räddas?

Lamberth, Marion

2010

[Link to publication](#)

Citation for published version (APA):

Lamberth, M. (2010). *Fem i tolv - kan konstmusiken räddas?*. Artikel presenterad vid Musikforskning idag, 2010, Lund, Sverige.

Total number of authors:

1

General rights

Unless other specific re-use rights are stated the following general rights apply:

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal

Read more about Creative commons licenses: <https://creativecommons.org/licenses/>

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

LUND UNIVERSITY

PO Box 117
221 00 Lund
+46 46-222 00 00

LUNDS
UNIVERSITET

Fem i tolv – kan konstmusiken räddas?

Om konstmusikens kris i en multikulturell och
multimedial tid

Definition konstmusik

- ”musik som konst”
- Dess motsats: populärmusik (= bruksmusik?)
- Del av vårt västerländska kulturarv
- Knuten till akademier och institutioner
- Definierad av sin materialbundenhet
- Kulturell text
- Diskursiv
- ”klassisk” eller ”seriös” musik

Efter Johnson 2002, Kramer 2007

Definition kris

- Konflikt mellan två eller flera aktörer som inte går att lösa utan särskilda åtgärder
- Konfliktens/krisens kärna berör väsentliga intressen hos aktörerna
- Konfliktens/krisens utveckling beror på (1) tidsfaktorn och (2) aktörers individuella handlingsmönster
- Konfliktens/krisens utveckling innebär antingen *nyorientering* eller *kollaps*

Efter Danuser 1997

Precisering: *konstmusikens* kris

- Konfliktens/krisens objekt: traditionell konstmusik inklusive nutida musik
- Konfliktens/krisens aktörer:
  - (1) institutioner
  - (2) skapare och interpretter
  - (3) nyttjare (recipienter)
  - (4) finansiärer

Fem i tolv – kan konstmusiken räddas?

Om konstmusikens kris i en multikulturell
och multimedial tid

- Empirisk studie av hur institutioner, skapare och interpretter, nyttjare samt finansiärer upplever och åtgärdar konstmusikens kris i början av 2000-talet.
- Det empiriska materialet hämtas från valda regionala, nordiska och internationella sammanhang
- Resultaten utvärderas utifrån ett musikvetenskapligt metaperspektiv

Etapp 1

Öresundsregionen

Konstmusiken blomstrar vid Öresund

- Öresundsregionen har tre professionella symfoniorkestrar, tre konserthus, (minst) fyra lekmannaorkestrar, tre operahus, två musikhögskolor, flera kammarmusikscener och ett rikt kyrkomusikliv.
- MSO ung (projektbaserad ungdomsorkester) grundas 2008
- Lundalands filharmoniska orkester grundas 2010, en projektbaserad, professionell symfoniorkester, med syfte att spela klassisk musik för landsortsbor.
- Köpenhamns senaste nybyggen: *Operaen* (2005), *DR konserthuset* (2009)
- Malmö stad bygger nytt konserthus med 1600 (1200) respektive 400 (200) stolar, klart 2014
- Biennalen *Music Around* sedan 2002, 2010: *Music and Art Around*

Exempel 1

Malmö Symfoni Orkester

MSO – utdrag ur måldokument

- ”MSO ska bedriva en stabil verksamhet i regionen på hög konstnärlig nivå som bygger på tradition, kontinuitet och långsiktighet. **MSO är satt att förvalta de konstnärliga värdena till nya generationer av musiker och besökare.**” (2004)
- ”**MSO ska utveckla Malmö konserthus till ett expansivt centrum i södra Sverige** för den levande musiken på hög konstnärlig nivå.” (2005)
- ”**MSO jobbar vidare mitt i upplevelseindustrin** med ledord som tillit, långsiktighet, vidgat deltagande, hög servicegrad, glädje och kvalité [samt strävar efter] **största möjliga utdelning med minsta möjliga utgift.**” (2009)

MSO - verksamhetsåret 2009 [2004] (2001)

MSO: Ett kommunalt aktiebolag som bedrivs med statliga, regionala och kommunala medel samt växlande sponsorer. 2009 med 95 musiker av maximalt 96. [Malmö stad har idag nära 300000 invånare, varav 38 % med utländsk bakgrund.]

• Nettoomsättning (tkr):	88 745	[75 631]	(70 099)
• Medeltal anställda:	125	[119]	(117)
• Egenfinansiering:	12%	[13,9]	(14,9)
• Beläggning i genomsnitt:	81%	[87%]	(-)
• Ordinarie biljettpris (kr)	220	[200]	(180)
• Antal besökare per år:	90 510	[92 598]	(-)

Källa: MSO årsredovisningar för åren 2009, 2004 och 2001

MSOs konstnärliga verksamhet (2009)

35 produktioner (82 speltillfällen)	beläggning 81% högst/mellan/låg*	publik åldersgrupp/typ
(1) Ordinarie konserter (31)	11/16/ 4	55+ (medel 65)
(2) <i>Efter jobbet</i> (6)	- / 2 / 4	40+ (medel 55)
(3) <i>Scentisdag</i> (5)	- / - / 5	?
(4) Nallekonserter (17)	6 /11/ -	mammor+barn
(5) Skolkonserter (16)	- /16/ -	5-8, 9-11,12-16
(6) MSO ung (1)	- / - / 1	?
(7) Öppna genrep (5)	- / 3 / 2	?
(8) Sommarverksamhet , stortorget: 15 000		alla åldrar

*antal besökare: högst 1000-1200, mellan 600-999, låg 599>

Källa: MSOs årsredovisning 2009

MSOs konstnärliga verksamhet (2009)

(fortsättning)

- 6 turnéer (Sverige, Danmark, Storbritannien)
- Samarbete med DR symfoniorkester och DR Vokalensemblen
- Samarbete med kulturskolor och musikhögskolan
- Stödjer samarbete mellan tonsättare och skolklasser
- Lättsamma konsertintroduktioner
- Nytt sedan 2008: *MSO ung*
- MSO spelar även film- och dataspelsmusik
- Inga skivinspelningar under 2009

Källa: MSOs årsredovisning 2009 och årsprogrammen 08/09 och 09/10

MSO: Repertoar 2009

fördelning	(ca %)
• Barock	1
• Klassisk	17
• Romantisk	33
• Nordisk	20
• 1900-tal	21
• Nutida	6
• Uruppföranden	1
• Övrigt	1

Källa: MSOs årsredovisning 2009 och årsprogrammen 08/09 och 09/10

Kommentarer

- MSO s verksamhet typisk för en symfoniorkester
- Orkestergenren bestämmer repertoaren
- Hur med kammarmusiken??
- Otillräcklig beläggning i minst hälften av konserterna
- Publiken är ålderssegregerad
- Program med hög igenkänningsfaktor säljer bäst
- Nutida musik möts med svalt intresse
- Den romantiska musiken verkar vara mest omtyckt
- MSO en del upplevelseindustrin?
- Det finns budgetproblem

Situationen är alarmerande!

Vad gör MSO åt detta?

- MSO arbetar hårt på budgetsidan: söker sponsorer, söker öka de offentliga anslagen, sparar in på dyra solister och dirigenter
- Musiken marknadsförs som upplevelse, t ex tillsammans med mat och dryck
- Nutida musik "säljs" tillsammans med den klassiska standardrepertoaren
- MSO ökar reklamen: tjusiga trycksaker, säljande produktbenämningar, interaktiv hemsida
- MSO erbjuder musik till alla åldersgrupper (senaste jippo: konserter med dataspelsmusik)

Några tankeställare

- Våra studenter prioriterar gärna bort en konsert med klassisk musik till förmån för en annan musikupplevelse **trots fribiljetter**
- Bara 15% av musiken upplevs live, 85% medierat, ofta i multimediala sammanhang som film, reklam, dataspel
- Varför är just romantisk musik mest omtyckt?
  - ...den är känsloladdad och storvulen (behöver vi det?)
  - ...idiomet finns i film- och dataspelsmusik (ok)
  - ...dess intermediala sammanhang underlättar receptionen (det behövs!)

Framtida utmaningar för MSO

- Att betona värdet av en live-upplevelse
- Att ta lärdom av den romantiska musikens utbredning
- Att ta lärdom av intermediala sammanhang
- Att öka den diskursiva upplevelsen av musik
- Att väcka nyfikenheten för nutida musik
- Att tillhandahålla stimulerande berättelser om musik
- Att öka kunskapen om musik och dess användning

... vad mera?

